

Bijdrage tot de kennis van de verspreiding in België van het genus *Sphecodes* (Hymenoptera : Halictidae)

door

Karel JANSSENS

Abstract. On the distribution of the genus *Sphecodes* in Belgium (Hymenoptera : Halictidae). My specimens of the genus *Sphecodes* were determined by Dr. WARNCKE and J. PETIT, for which I am indebted. Therefore it is possible now to publish the faunistic data of these bees. It is seen from this study that some species are common in our sand areas: *Sphecodes crassus*, *geofrellus*, *gibbus*, *longulus*, *monilicornis* and especially *pellucidus*.

Résumé. Contribution à la connaissance de la répartition du genre *Sphecodes* en Belgique (Hymenoptera : Halictidae). Mes exemplaires du genre *Sphecodes* ont été déterminés par le Dr. WARNCKE et par J. PETIT, je tiens ici à les en remercier. Grâce à cela il m'est maintenant possible de publier les données faunistiques de ces abeilles. Il appert de cette étude que des espèces comme *Sphecodes crassus*, *geofrellus*, *gibbus*, *longulus*, *monilicornis* et surtout *pellucidus* sont communes dans nos régions sablonneuses.

Mijn exemplaren uit het genus *Sphecodes* (Halictidae) werden door Dr. WARNCKE (Dachau) en door de heer J. PETIT (Wonck) gedetermineerd, waarvoor mijn hartelijke dank. Daardoor is het nu mogelijk de faunistische gegevens van deze bijen te publiceren. De biotopen waar de meeste *Sphecodes* soorten in de jaren 1960-1970 verzameld werden, zijn nu praktisch verdwenen. Dit geldt o.a. voor de zandgroeve te Bevel (10 soorten), het Wilrijkse plein te Antwerpen (5 soorten) enz. Bij overzicht van deze waarnemingen, blijkt dat *Sphecodes crassus*, *geofrellus*, *gibbus*, *longulus*, *monilicornis* en vooral *pellucidus* gewoon zijn in onze zandstreken.

Sphecodes crassus THOMSON

Nog niet vermeld uit de provincie Antwerpen; meestal in het oosten van het land.

Bevel	23-VII-1964	1 ♀	
Bevel	21-VII-1965	1 ♀	
Bevel	13-VIII-1966	1 ♀	
Antwerpen	24-VII-1969	1 ♀	
Kessel	7-V-1970	2 ♀	
Brasschaat	1-V-1971	1 ♀	
Brasschaat	20-V-1971	1 ♀	
Berlaar	19-VII-1972	1 ♀	In boomgaard.
Kessel	7-IV-1974	1 ♀	
Kessel	27-IV-1975	1 ♀	

Sphecodes ephippius LINNAEUS

Koekoeksbij van verschillende *Halictus* sp. (ENCKELS).

Bevel	11-VI-1964	2 ♀	
Westerlo	9-VIII-1966	1 ♂	
Bevel	10-VIII-1966	1 ♂	
Torgny	23-VII-1977	♂ 2 ♀ (ex. coll. C.J. SEGERS)	
Mussy-la-Ville	17-VIII-1977	1 ♀ (ex. coll. C.J. SEGERS)	

Sphecodes geofrellus KIRBY

Nog niet vermeld uit de provincie Antwerpen.

Bevel	10-VIII-1966	1 ♀
Sint-Job-in-'t-Goor	7-IV-1969	1 ♀
Antwerpen	24-VII-1969	1 ♂
Kessel	12-VII-1970	1 ♂
Kessel	1-VIII-1970	1 ♂
Kessel	1-VIII-1971	1 ♂
Brasschaat	19-IX-1971	4 ♂

Sphecodes gibbus LINNAEUS

Schilde	15-VII-1917	2 ♂ (ex. coll. F. BASTIN)
Westerlo	9-VIII-1966	1 ♀
Bevel	8-VIII-1968	1 ♂
Kessel	7-IX-1969	1 ♀
Antwerpen	28-VII-1970	1 ♀
Kapellen	4-X-1971	2 ♀ (ex. coll. R. VAN DE POEL)
Kapellen	5-X-1971	1 ♀ (ex. coll. R. VAN DE POEL)
Puurs	27-VII-1978	1 ♀ (ex. coll. H. HENDERICKX)
Antwerpen-Linkeroever	20-IV-1984	1 ♀ (det. J. PETIT)

Sphecodes longulus HAGEN

Nog niet vermeld uit de provincie Antwerpen.

Bevel	7-V-1964	1 ♀
Bevel	27-IX-1964	1 ♂
Bevel	21-VII-1965	1 ♂
Sint-Job-in-'t-Goor	19-VIII-1965	1 ♂
Bevel	7-X-1965	1 ♀
Bevel	21-V-1967	1 ♀
Antwerpen	28-VII-1970	1 ♂
Sint-Job-in-'t-Goor	9-VIII-1971	♂ 1 ♀
Brasschaat	22-V-1972	♂ 2 ♀
Kessel	19-VII-1972	1 ♀
Kessel	20-V-1973	1 ♀

Sphecodes miniatus HAGEN

Bevel	7-VII-1968	1 ♀

Sphecodes monilicornis KIRBY

Schilde	15-VII-1917	♂ 1 ♀ (ex. coll. F. BASTIN)
Mol	8-IV-1953	1 ♀ (ex. coll. A. VAN GOOL)
Bevel	5-VII-1964	1 ♂
Bevel	23-VII-1964	♂ 2 ♀
Bevel	6-VIII-1964	2 ♀
Bevel	12-VIII-1965	1 ♀
Bevel	22-VIII-1965	1 ♂
Westerlo	9-VIII-1966	1 ♀
Bevel	11-VIII-1968	1 ♀
Kessel	12-VII-1970	1 ♂
Kessel	5-VIII-1970	1 ♂

Berlaar	23-VII-1972	1 ♀	
Mortsel	31-VII-1972	1 ♂	
Berlaar	13-VIII-1972	1 ♂	
Bevel	4-V-1975	1 ♀	
Neuville-en-Condroz	3-VIII-1977	1 ♀	(ex. coll. C.J. SEGERS)

Sphecodes pellucidus SMITH

Schilde	15-VII-1917	2 ♂	(ex. coll. F. BASTIN)
Wijnegem	1-V-1951	1 ♀	(ex. coll. A. VAN GOOL)
Bevel	7-V-1964	2 ♀	
Bevel	24-V-1964	1 ♀	
Bevel	11-VI-1964	8 ♀	
Bevel	23-VII-1964	2 ♂	
Bevel	6-VIII-1964	1 ♀	
Bevel	17-VI-1965	3 ♀	
Bevel	27-VI-1965	1 ♀	
Bevel	21-V-1967	2 ♀	
Halle (Antwerpen)	21-IV-1968	2 ♀	
Kessel	7-V-1970	2 ♀	
Kessel	31-V-1970	1 ♀	
Kessel	25-VII-1970	1 ♂	
Brasschaat	30-V-1971	1 ♀	
Kapellen	5-X-1971	1 ♂	(ex. coll. R. VAN DE POEL)
Brasschaat	22-V-1972	1 ♀	
Brasschaat	6-VIII-1972	2 ♀	
Kessel	20-V-1973	1 ♀	
Kessel	7-IV-1974	1 ♀	

Sphecodes puniticeps THOMSON

Eén oude vermelding uit de provincie Antwerpen.

Bevel	6-VIII-1964	1 ♀
Zolder	20-IX-1964	1 ♂
Antwerpen	5-VI-1966	1 ♀
Antwerpen	14-IX-1969	1 ♂
Kessel	5-X-1969	1 ♀
Kessel	11-X-1970	1 ♂

Sphecodes reticulatus THOMSON

Nog niet vermeld uit de provincie Antwerpen; soort sterk in achteruitgang. Koekoeksbij van *Andrena barbilabris* en *A. argentata* (ENCKELS).

Bevel	12-VIII-1965	1 ♀
Bevel	12-VIII-1968	1 ♂
Kessel	5-IX-1971	1 ♀
Berlaar	13-VIII-1972	1 ♂ Op distel.
Berlaar	20-VIII-1972	1 ♂ Op distel.
Berlaar	29-VII-1973	1 ♂

Sphecodes scabricollis WESMAEL

Zeldzaam.

Wiers (Henegouwen)	16-VIII-1983	2 ♂	Op <i>Eupatorium</i> , det. J. PETIT

Janssens K. : Korte Leemstraat 15A, 2018 Antwerpen